

Αθήνα, 9 Ιανουαρίου 2019

Αριθμ. πρωτ.:

Πληροφορίες: κ.κ. Ιωάννα Κουβαριτάκη (τηλ.:2131306616) και

Μαρία Τσάγκαρη (τηλ.:2131306716)

Γραμματεία: τηλ. 2131306703 και 605, φαξ 210-7292129 και 2131306800

Προς:

.....

**Θέμα:** Άρνηση γονέων για εμβολισμό του νηπίου τέκνου τους στο πλαίσιο υποβολής δικαιολογητικών για την εγγραφή σε Δημοτικό Παιδικό Σταθμό

Αγαπητέ,

Η Ανεξάρτητη Αρχή «Συνήγορος του Πολίτη» έλαβε την αναφορά σας στις 28 Δεκεμβρίου 2018, στην οποία δόθηκε κωδικός φακέλου υπόθεσης.... Για λόγους ίσης μεταχείρισης η αναφορά σας εξετάζεται κατά τη σειρά προτεραιότητας, που προκύπτει από την ημερομηνία κατάθεσης στην υπηρεσία μας.

Την υπόθεσή σας ανέλαβαν οι ειδικές επιστήμονες κ.κ. Ιωάννα Κουβαριτάκη (τηλ.:2131306616) και Μαρία Τσάγκαρη (τηλ.:2131306716), με τις οποίες μπορείτε να επικοινωνήσετε για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή πληροφορία, σχετικά με την υπόθεσή σας.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 εδ. β΄ του Ν. 3094/2003 «Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει (μεταξύ άλλων) ως αποστολή του την προάσπιση και προαγωγή των συμφερόντων του παιδιού...».

Έπειτα από προσεκτική εξέταση της αναφοράς σας, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι σύμφωνα με το ν. 3094/2003, άρθρο 3§3, ο Συνήγορος του Πολίτη: «...ερευνά ατομικές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις ή υλικές ενέργειες οργάνων των δημοσίων υπηρεσιών που παραβιάζουν δικαιώματα ή προσβάλλουν νόμιμα συμφέροντα φυσικών ή νομικών προσώπων». Η παροχή συμβουλών και ειδικής πληροφόρησης ή διευκρινίσεων σε σχέση με την υφιστάμενη νομοθεσία δεν εμπίπτει στο πεδίο της αρμοδιότητας του Συνηγόρου του Πολίτη.

Ωστόσο θίγεται ένα σοβαρό ζήτημα το οποίο άπτεται της προστασίας των δικαιωμάτων του Παιδιού τα οποία αποτελούν αποστολή της Αρχής. Επειδή όπως αναφέρετε το τέκνο σας είναι ήδη εγγεγραμμένο στον....., επισημαίνεται, ότι με βάση το νομικό πλαίσιο για τη λειτουργία των βρεφονηπιακών σταθμών των Δήμων και συγκεκριμένα την



υπουργική απόφαση με αριθμό 41087/05.12.2017 (ΦΕΚ 4249 Β) «Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών» προβλέπεται ρητά ότι «[γ]ια την εγγραφή παιδιών στους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς προσκομίζονται τα εξής δικαιολογητικά: ...ε) Βεβαίωση υγείας του παιδιού συμπληρωμένη και υπογεγραμμένη από Παιδίατρο, καθώς και αντίγραφο του βιβλιαρίου υγείας του με τα εμβόλια που προβλέπονται κάθε φορά ανάλογα με την ηλικία του παιδιού. Επίσης, αποτελέσματα φυματινοαντίδρασης Mantoux όπως κάθε φορά προβλέπεται από το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών» αλλά και «...ζ) κάθε άλλο δικαιολογητικό που το Διοικητικό ή το Δημοτικό Συμβούλιο θεωρεί απαραίτητο» (άρθρο 3, παρ. 4). Τα δικαιολογητικά αυτά απαιτούνται και για την επανεγγραφή των παιδιών (παρ. 6). Ενώ επιπλέον προβλέπεται ότι «το Διοικητικό Συμβούλιο ... μπορεί να αποφασίζει για εξαιρετικούς λόγους που αφορούν παιδιά ευάλωτων και ευπαθών ομάδων, για την εγγραφή τους με ελλιπή δικαιολογητικά, εφόσον αυτά είναι αδύνατον να προσκομισθούν. Εξαιρούνται οι ιατρικές βεβαιώσεις με τις οποίες πιστοποιείται η υγεία και ο εμβολιασμός των παιδιών» (παρ. 9).

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το θεσμικό πλαίσιο αναφέρει ρητά και με σαφήνεια τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την εγγραφή των νηπίων στους βρεφονηπιακούς σταθμούς των Δήμων, χωρίς τα οποία δεν είναι δυνατή η εγγραφή τους. Ακόμα όμως και σε περιπτώσεις όπου ενδέχεται για εξαιρετικούς λόγους να εγγραφούν παιδιά με ελλιπή δικαιολογητικά, προβλέπεται ρητά, ότι από αυτά εξαιρούνται οι ιατρικές βεβαιώσεις με τις οποίες πιστοποιείται η υγεία και ο εμβολιασμός των παιδιών. Συνεπώς δεν φαίνεται να υφίσταται κενό στο γράμμα του νόμου, σε σχέση με το ερώτημά σας, το οποίο να χρήζει περαιτέρω διευκρίνισης.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας οι ενέργειες των οργάνων των δημοσίων νομικών προσώπων πρέπει να μην είναι αντίθετες προς τους θεσπισμένους κανόνες, αλλά να είναι σύμφωνες και να βρίσκονται σε αρμονία με αυτούς τους κανόνες τους οποίους οφείλουν να τηρούν. Η Διοίκηση, αφενός, μπορεί να προβαίνει σε κάθε ενέργεια που δεν απαγορεύεται από τους κανόνες ή δεν αντίκειται σε αυτούς, αφετέρου, οφείλει ή μπορεί να προβαίνει μόνο στις ενέργειες που προβλέπονται και επιβάλλονται ή επιτρέπονται από τους κανόνες, δηλαδή η Διοίκηση οφείλει ή μπορεί να ενεργήσει μόνον ό,τι επιτρέπεται<sup>1</sup>. Συνεπώς το τι μπορεί να πράξει η Δ/ντρια Δημοτικού Παιδικού Σταθμού στις περιπτώσεις των ανεμβολίαστων παιδιών γονέων οι οποίοι επιθυμούν εναλλακτικό τρόπο διαχείρισης της υγείας των παιδιών τους, ρυθμίζεται συγκεκριμένα από το σχετικό νομικό πλαίσιο.

Σε κάθε περίπτωση η αναγκαιότητα των εμβολιασμών υπογραμμίζεται από το Διεθνή Οργανισμό Υγείας ως το σημαντικότερο όπλο ενάντια σε σοβαρά νοσήματα επικίνδυνα για την υγεία και τη δημόσια υγεία μειώνοντας έτσι τη νοσηρότητα στο γενικό πληθυσμό. Ο εμβολιασμός θεωρείται ένας ως μηχανισμός συλλογικής ανοσίας ο οποίος επιτυγχάνεται με

<sup>1</sup> Επαμεινώνδα Π. Σπηλιωτόπουλου, Ομ. Καθηγητή Πανεπιστημίου Αθηνών «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου», 11<sup>η</sup> εκδ. Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα Αθήνα-Κομοτηνή 2002, σελ 91-92.



την υψηλή εμβολιαστική κάλυψη του πληθυσμού. Η πολιτεία οφείλει, στη βάση συνταγματικής υποχρέωσης, να μεριμνά για την υγεία των πολιτών ενώ ο έλεγχος των μεταδοτικών νοσημάτων και η πρόληψη συνιστούν προτεραιότητες για μία πολιτική δημόσιας υγείας. Η υποχρεωτικότητα των εμβολιασμών κρίνεται σύμφωνα και με το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών, ωστόσο, στο πλαίσιο λήψης κάθε απόφασης που αφορά σε παιδιά από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας ή διοικητικές αρχές κ.λπ., πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του Παιδιού άρα στην περίπτωση αυτή πρωτεύουσα σημασία έχει η ασφάλεια και η πρόληψη σε σχέση με την υγεία όλων των φιλοξενούμενων σε βρεφονηπιακούς σταθμούς σας παιδιών.

Η επισήμανση σας σχετικά με την επιλογή της Δ/ντριας του Δημοτικού Παιδικού Σταθμού να μην ζητήσει το απόσπασμα του βιβλιάρου υγείας του τέκνου σας την προηγούμενη παιδαγωγική χρονιά, όπως και η απόφασή σας να μην αιτηθείτε την παροχή αντιγράφου της σχετικής απόφασης του Δήμου για την υποχρεωτικότητα του συγκεκριμένου εμβολιασμού κατά την τρέχουσα παιδαγωγική χρονιά, δεν αναστέλλει τα προαναφερθέντα.

Όσον αφορά σε περίπτωση συγκεκριμένης ιατρικής αντένδειξης ανηλίκου σε συγκεκριμένο εμβολιαστικό σκεύασμα, η οποία επιβεβαιώνεται με ιατρική γνωμάτευση δημόσιου νοσηλευτικού ιδρύματος, το ιατρικό ζήτημα θα πρέπει να κριθεί και από την αρμόδια για τον Δημοτικό Παιδικό Σταθμό παιδίατρο.

Κατόπιν των ανωτέρω, ολοκληρώνεται στο σημείο αυτό η διερεύνηση της αναφοράς σας και ο φάκελός της τίθεται στο αρχείο.

Σας ευχαριστώ θερμά για την εμπιστοσύνη σας.

Με εκτίμηση,

Θεώνη Κουφονικολάκου  
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη  
για τα Δικαιώματα του Παιδιού